

SVEIKINAME AMERIKOS LIETUVIŲ
KONGRESĄ IR LINKIME JAM SĖKMĖS

'ŠVENTASIS KARAS'

IZRAELIO-ARABŲ SANTYKIAI PASIEKĖ
AUKŠČIAUSĮ ĮTEMPIMO LAIPSNĮ

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Paskutiniuoju metu incidentų skaičius prie Izraelio - arabų paliaubų linijų tiek padidėjo, kad praktiškai jau reikia kalbėti apie karą, o ne paliaubas. Per paliaubų metus Izraelis neteko virš 400 karių t.y. pusę savo nuostolių per vadinamą 'šešių dienų' karą, kuriuo metu jis sunaikino visas arabų armijas ir padvigubino savo teritoriją. Dabartinės paliaubos saugo JT stebėtojai, kurių viso laiko yra 214. Pamainom jie saugo Izraelio - Sirijos ir Izraelio - Egipto paliaubų linijas. Prie pirmosios jie turi dvidešimt stebėjimo autovežimų (trailerių), o prie Suezio kanalo jie turi 15 įtvirtintų postų. Jei jie pastebi kokį paliaubų susitarimo sulaužymą, praneša generaliniam sekretoriui U-Thant, kuoviskas ir pasibaigia.

Laukiant arabų valstybių viršūnių konferencijos ir galimų tolimesnių įvykių, vėta prisiminti dabartinę būklę. Izraelis praktiškai yra karo stovyje su visais savo kaimynais. Įskaitant ir tolimesnius arabų kraštus, kurie gerokai pinigais ir kariais palaiko tiesioginius kaimynus, Izraelio priešų skaičius viršija 40 milijonų -- pats Izraelis turi tik 3 milijonus gyventojų. Ginklais arabai taip pat viršija Izraelį. Lėktuvų jie turi 500 -- Izraelis 275; tankų skaičiumi jie viršija 1.400 prieš 600. Nepaisant tokios persvaros, Jeruzalės vyriausybė jaučiasi palyginti saugiai. Kodėl? Pažvelkime

į būklę frontuose. Libane yra apie 500 partizanų, kurie retkarčiais bando pereiti sieną be didesnio pasisekimo. Izraelis čia jaučiasi visai saugiai. Blogiau yra su Sirijos pasieniu. Sirija turi apie 50.000 karių ir 350 tankų, kurių dalis yra pasienyje, kuri iš Izraelio pusės saugo 11 įtvirtintų kaimų. Kol kas Sirija didesniais junginiais nepuola, pasitenkina tik kelių kareivių teroro užpuolimais. Į didesnio masto užpuolimą Izraelis atsakytų smarkiu smūgiu į sostinę Damaską.

Komplikuota padėtis yra Jordanijos pasienyje. Čia yra susitelkę gausūs partizanų junginiai. Arabų duomenimis apie 15.000, žydų -- 5.000. Perėję seklią Jordano upę, jie pasiekia arabų apgyventas vietas Izraelio kontroliuojamoje teritorijoje. Karalius Huseinas neturi partizanų kontrolės. Jis tačiau negali jų išvaryti iš savo teritorijos. Izraelio lėktuvai puolė didesnes partizanų stovyklas, tačiau šiuo metu jie yra taip išsiskirstę, kad nesudaro gero taikinio. Negalėdamas paveikti kariškai, Izraelis pradėjo pulti ūkinius taikinius. Jo aviacija suardė 80 milijonų dolerių vertės amerikiečių pinigais pastatytą Ghur kanalą, kuris drėkina 50.000 hektarų žemės plotą. Amerikiečiams tarnaujant buvo susitarta, kad Izraelis leis atstatyti kanalą, jei partizanų veikla sumažės. Tačiau praktiškai toji

NYKSTA MAŽIEJI MIESTELIAI

SALAKE LIKO TIK 600 GYVENTOJŲ

Tuo metu, kai didesnieji Lietuvos miestai auga kone uždusdami natūralioje kamsatyje,

veikla padidėjo ir Izraelis vėl sunaikino kanalą. Apie 60.000 to rajono gyventojų turėjo išsikelti į pabėgėlių stovyklas. Karalius Huseinas pradėjo kalbėti apie šventąjį karą.

Žemiau Negyvosios jūros Jordanijos - Izraelio pasienis eina dykuma, kurioje kariškos veiklos nedaug. Važiuoti ar net pėsti partizanai gali būti lengvai sušauti iš oro ir sunaikinti. Tas pats pasakytina ir apie Raudonosios (Nukelta į 2 psl.)

visa eilė mažųjų miestelių nyksta. Apie tai TIESOJ (rugs. 9) rašo mokslininkas gamtininkas Č. Kudaba. Ryškus pavyzdys -- Salakas, buvęs valsčiaus centras Zarasų apskrityje. Kai 1897 metais Salake buvo 2386 gyventojai ir 1923 nors ir mažiau, bet vis dar 1918, 1957 beliko 776 ir 1968 -- 600... (Nepastebėjo, kad 1939 m. Salake buvo 2130, o 1940 -- apie 2500 gyventojų). Tokių nykstančių miestelių esą ir daugiau. Pavyzdžiui, Pandėlys, Troškūnai, Tytuvėnai, Simnas... Tai viena iš neplaningo planavimo pasekmių: galvotrukčiais plėsdami visokias įmones ir koncentruodami jas didesniuose miestuose, traukia į juos žmonių daug daugiau, negu gali suspėti parūpinti bent apypadorių gyvenamųjų patalpų, o mažieji miesteliai jau ima stigti kuo apgyvendinti turimas pastoges... Štai vienas iš tokių nenuoseklumo pavyzdžių:

"Yra vidury Vilniaus šiltnamiai (Mindaugo gatvėje), žmogus gyvena senamiestyje ir dirba šiltnamyje. Juk čia jis dirba ne savo darbą, ir, turbūt, prastai jam tai išeina. Arba vėl, žinau, senamiestyje yra įmonė, kaip nykštukas, kuri gamina vaikams žaisliukus. Šios įmonės darbininkai, kaip ir inžinieriai, laukia Vilniuje būtų, laiko save labai reikalingais sostinei. Atsirastų tiems žmonėms

Gerbiamas Pirmininke,

Būdami nuolatiniame kontakte su savo skaitytojais, mes esame įtikinti, jog po ištisos eilės kritikos metų, neatsakingų ėjimų ir netikslingo blaškomosi, nuosaikioji ir patriotiškai galvojanti lietuvių visuomenė pagrįstai laukia blaivaus ir išsamaus esamos padėties įvertinimo ir su ja suderintų konstruktyvių planų JAV lietuvių ateities politiniam veikimui. Šią visuomenę atstovauja ir ištisus dešimtmečius jos valią sėkmingai reiškia Tamstos vadovaujama Amerikos Lietuvių Taryba, šaukianti Amerikos Lietuvių Kongresą šiais metais Detroite.

Šia proga mes nuoširdžiai Vilties Draugijos ir Dirvos laikraščio vardu sveikiname Kongresą, jo rengėjus, vykdytojus ir dalyvius, reikšdami tikrą tikėjimą ir gyvą viltį, jog jo nusmaigstytos gairės grąžins JAV lietuvių į tradicinį kelią -- vieningomis pastangomis ir suderintomis priemonėmis siekti lietuvių tautai laisvės ir valstybinės nepriklausomybės.

Vytautas Gedgaudas
Dirvos RedaktoriusAleksas Laikūnas
Valdybos Pirmininkas

Štai kaip rusinama Prūsija

LITERATŪRA IR MENAS, taip pat ir kiti Vilniuje leidžiami laikraščiai pranešė, kad šių metų liepos 8 d. pavakariais (18 val.) prie Vydūno namo Tilžėje prikalta paminklinė lenta, pažyminti, kad "Čia 1892 - 1944 m. gyveno lietuvių rašytojas Vydūnas". Įrašas

būtinėsio 'didmiestiško' darbo, o šias lėles neblogiau pasiūtų Maišiogaloje arba Kavarske, negi čia reikia unikalių techninių inžinierių sprendimų. Ir daug kurioziškų nesaikingumų, kuriuos reikėtų reguliuoti: Vilniuje kuriame sudėtingas skaičiavimo mašinas, konstruojame, bet čia ir klįjus verdame, sagas darome. Pagaliau, Vilniuje virti obuolienės, uogienės iš vaisių atvežtų iš Rimsės, Labanoro, ir pardavinėti Plungėje, Šakiuose -- ar lengva, ar pigu?"

Autorius primena, kad toks Salakas kada buvęs besivystanti vasarvietė. Ir dabar, esą, galėtų būti. Bet vasarotojų skaičius neauga, o priešingai -- mažėja. Ir daugiausia todėl, kad paskiros ištaigos veikia, kaip

(Nukelta į 2 psl.)

esąs "lietuvių ir rusų" (ar gal rusų ir lietuvių?) kalbomis.

Namą nurodžiusi rašytojo bičiulė Anė Rimdžiuvinė, dabar gyvenanti Piktupėnuose. Namų autentiškumą palidijęs architektas Vytautas Landsbergis-Žemkalnis. L. ir M. straipsnio autorė Aurelija Račiauskaitė turėjo jausti "ašaką gerklę", rašydama pirmą:

"XIX a. pabaigoje ir XX a. pradžioje Tilžė ne tik tipiškas Rytų Prūsijos miestas... Jis garsėjo savo spaustuvių, lietuvių ir vokiečių kultūrų susidūrimu. Tilžė taip pat buvo lietuvių tautinio atgimimo židinys, skleidžias lietuvišką žodį"

ir paskui: "...Sovietske (buv. Tilžė) prie Vydūno namo buvusioje Klauzijos gatvėje (Sovetskaja, 15 a) prikalta memorialinė lenta... Sovetsko architektūros paminklų apsaugos draugijos pirmininko I. Rutmano, vykd. k-to kult. sk. vedėjo V. Sapegino ir kitų rūpesčiu". Anksčiau Vydūno gyventa Anger gatvėje, kuri dabar besivadinauti Školnaja, paskui Karsenen -- dabar Kom-somolskaja... (ELTA)

-- Vargšas medelis! Jis neatsilaikys prieš tokią audrą.

Luodžio ežere uždrausta meškerioti iš laivelų...

laiškai Dirvai

IR PO 50 METŲ NERAŠYKIM NESĄMONIŲ

Š.m. rugpiūčio 18 d. Draugas atspausdino J. Vaičieliūno straipsnį -- "Tai buvo prieš 50 metų. Ištrauka iš atsiminimų". Autorius aprašo, kaip 1918 ir 1919 m. Biržų apskr. Joniškėlio apylinkėje veikė komunistai, kovą su bolševikais ir t.t.

Ten rašoma: -- "Iš aršesnių Joniškėlio bolševikų buvo Baltaragis, kilęs iš Meškalaukio kaimo. Kai bolševikai iš Joniškėlio buvo išmušti, jis nepasitraukė su bolševikais. Vėliau jis buvo sušaudytas". Per trumpas ir visai nevykęs aprašymas. Nenurodė, kas ir dėl ko jį sušaudė. Noriu patikslinti.

Esu gimęs ir augęs tame pačiame kaime, kaip ir Kazimieras Baltaragis (Vaičieliūnas rašo J. Baltaragis). Jo tėvai buvo gana pasiturintys ūkininkai. Augino du sūnus ir vieną dukrą. Kazimierą, vyresnį sūnų, leido į mokyklą. Lankė Petrapilyje gimnaziją ir buvo baigęs 6 klases. Po įvykusios Rusijoje 1917 m. revoliucijos grįžo namo. Grįžęs K. Baltaragis buvo labai pasikeitęs -- prisigėręs bolševikų raugo. 1919 m. kovo - balandžio m., bolševikams artėjant prie Joniškėlio K. Baltaragis ėmė smarkiai veikti. Atvykdamo į Joniškėlio m. ir ruošė žmonių mitingus. Bolševikams užėmus Joniškėlį Baltaragis organizavo kažkokį komitetą - komuną, verbavo narius ir turėjo šautuvą. Bet neilgai jis čia šeimininkavo. Balandžio 4 d. Joniškėlio batalionas drauge su vokiečiais, vadovaujamas kar. A. Stapulionio, bolševikus atmušė nuo Linkuvos ir išvyjo iš Joniškėlio. Bėgant bolševikams iš Joniškėlio, drauge pabėgo ir K. Baltaragis su Petru Jurgaičiu. Pabėgę iki Pasvalio, užsuko į Ustokių km. pas Baltaragio giminių ir ten slapstėsi. Joniškėlio milicija sužinojo, kad Baltaragis ir Jurgaitis slapstosi, nuvyko ir abu parsigabeno į Joniškėlį. Uždarė dvare įrengtuose arešto namuose.

Sėdėdamas daboklėje K. Baltaragis pr langą žmonėms kalbėdavo pakeltu tonu: darbininkai vienykitės ir kovokite prieš ponų ir baltagvardiečių valdžią. Kapsuko armija sugriš, steikite komunas ir t.t. Kartais atrodydavo, kad jis jau protiniai nesuveikas. Visi prašydavo nusiraminti, bet jis neklausė. Vokiečiai teiraudavosi, ką jis sako. Pagaliau, vokiečiai, apsisdami Joniškėlį, K. Baltaragį išsivedė iš daboklės ir sušaudė. Kas padarė įtakos vokiečiams, kad K. Baltaragį reikia sušaudyti taip ir liko paslaptėje. Tai tokia jo buvo veikla ir gyvenimo galas. P. Jurgaitis ramiai laikėsi ir po tardymo buvo paleistas. Po to tarnavo Lietuvos kariuomenėje. Buvo karo mokyklos viršininku ir t.t.

Antra J. Vaičieliūno nesąmonė yra ta, kai jis rašo:

"Kai 1922 m. vasario 15 d. Lietuvos seimo buvo priimtas Žemės reformos įstatymas, įgalinantis dvarų žemes išdalinti bežemiams, kairieji balsavo prieš tą įstatymą. O tautininkai reikalavo, kad dvarininkams būtų palikta po 300 hektarų žemės. Tas rodo, kad Lietuvoje tik krikščionys demokratams buvo su tauta, su liaudimi".

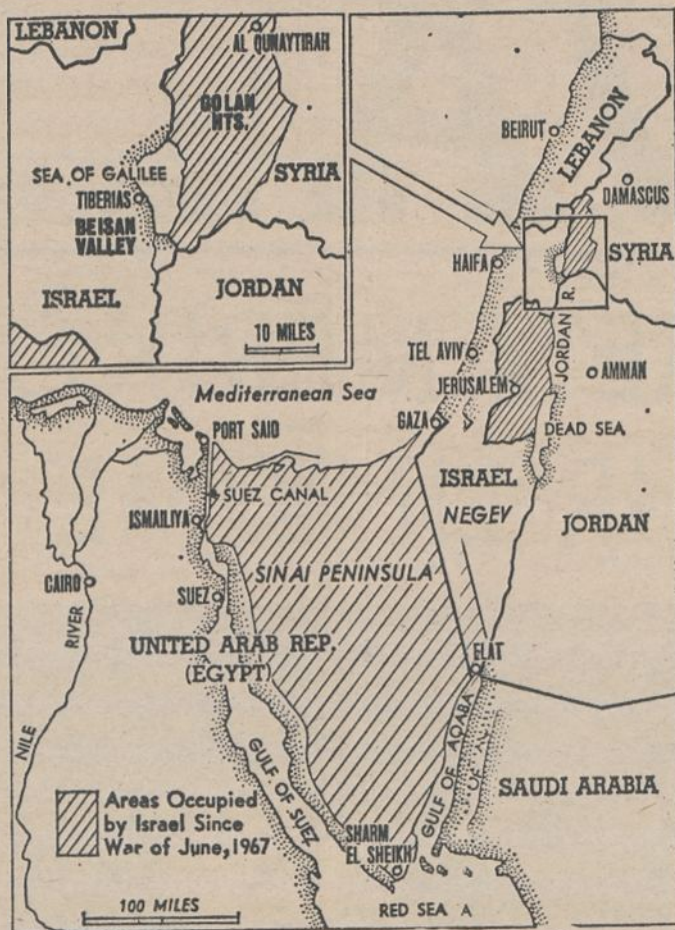
Iš kur straipsnio autorius paėmė ir paskelbė tokias nesąmones. Būtų paėmęs L. Enciklopedijos 35 tomą ir atsivertęs 242 pusl. ten būtų radęs:

"Žemės reformos klausimas buvo atbaigtas ir legalizuotas, 1922 m. balandžio 3 d. paskelbiant Steigiamojo seimo priimtą žemės reformos įstatymą".

Antra, paėmęs L.E. 27 tomą ir atsivertęs 163 pusl. radęs, kas sudarė Steigiamąjį seimą, būtent: buvo išrinkta 112 atstovų -- krikščionių demokratų blokas turėjo -- 59 atstovus, valstiečių sąjungos ir socialistų liaudininkų -- 28, socialdemokratai -- 12, žydai -- 7, lenkai -- 3, vokiečiai -- 1 ir 2 atstovai nepartiniai. Kaip matome Steigiamajame Seime tautininkai savo atstovų neturėjo, tai kokių būdu, pagal J. Vaičieliūną jie reikalavo dvarininkams palikti po 300 ha žemės? Ar ne blefas! Tenka priminti, kad tautininkai neturėjo savo atstovų nei pirmajame nei antrajame seimuose, o tik 1926 m. trečiajame tris.

Trečia netiesa, kai J. Vaičieliūnas rašo: "Kai Lietuvoje laisvės laikais komunistų partijoje tebuvo apie 2000 narių, kurių tik apie 25 proc. lietuvių".

L. E. XII tome 299 pusl. yra parašyta: "Lietuvos K.P.(b) narių skai-

'ŠVENTASIS KARAS'...

(Atkelta iš 1 psl.)

jūros pakraštį. Įdomu, kad Izraelis praleidžia nebombardavęs Egipto laivus, gabenančius naftą iš naujų versmų vakariniam Suezio pakrastyje į rafinerijas Adene, o Egiptas nepuola Izraelio laivų gabenančių naftą iš buv. Egipto versmų į Rytus nuo Suezio kanalo ir įlankos į Elato uostą.

Prie paties Suezio kanalo Egiptas turi sukoncentravęs per 2.000 artilerijos pabūklų, kurie dažnokai apšaudo Izraelio pozicijas rytiniame krante. Atrodo, kad Egiptas turi pakankamai šaudmenų ir Izraelis stengiasi sunaikinti pačius pabūklus bombardavimu iš orų, panaudojant tam senesnius lėktuvus. Didžiausias sunkumas egiptiečiams yra aprūpinti savo 100.000 karių sietelktų prie kanalo ... vandeniu. Izraelio aviacija ir komandos sunaikino visas žinomas vandens versmes ir kanalus. Dabar 100.000 karių turi būti aprūpinami vandeniu atgabenamu sunkvežimiais.

Viską suvedus į krūvą, atrodo, kad dabartinėje situacijoje Izraeliui yra lengviau laukti ateities negu arabų valstybėms. Tiesa, valstybės gynimo išlaidos sunaudoja apie 20% visų Izraelio tautinių pajamų, tačiau krašto ūkis, aplamai imant, pergyvenapakilimo laikotarpį. Įdomu, kad per paskutinius du metus Izraelyje apsigyveno apie 12.000 Ame-

čius Lietuvoje iki 1939 m. svyravo tarp 700 ir 900 kurių apie 52% buvo iš žydų tarpo, o iš viso nelietuvių (pridėjus rusus, lenkus) apie du trečdalius. Tai aiškūs ir patikimi skaičiai. J. Vaičieliūno straipsnyje yra ir daugiau netikslumų, bet jų nebeliesiu. Man atrodo, kad rašant tokiais klausimais, reikia pirma paieškoti tikrų šaltinių, o ne tai, kas į galvą ateina, rašyti.

Tokie ir panašūs rašiniai mums nieko gero neduoda, o tik įneša daugiau painiavos ir mūsų kovos lauką su dabartiniu Lietuvos okupantu bolševiku.

J. Jurevičius

rikos žydų t.y. daugiau negu per 19 ankstyvesnių Izraelio egzistencijos metų! Izraelio vyriausybė aiškina, kad ji dabartinį arabų spaudimą gali laimėti dar labai ilgai pakęsti. Bet kas bus, jei arabai neteks kantrybės ir pradės didesnio masto puolimus? Izraelistikiškai, kad jis galės juos lengvai atremti ir keršydamas pulti kitus arabų ūkinis taikinius, kurie yra lengvai sunaikinami ir be atominių bombų. Be to, niekas negali būti visu 100% užtikrintas, kad Izraelis neturi atominių bombų.

NYKSTA MAŽIEJI MIESTELIAI...

(Atkelta iš 1 psl.)

rankos, nežinančios, ką daro kitos rankos. Pavyzdžiui, viena įstaiga suplanuoja poilsio zoną, stato stovyklavietes, o kita -- ima ir uždraudžia tokiam Luodžio ežere (prie Salako) mėškėti iš valčių. O kadangi toks meškeriojimas tenai svarbiausias, jei ne visai vienintelė atrakcija vasarotojams, tai uždraudimas meškeriui -- peilis miestelio nugaron...

Apie biurokratų trumparegiškumą autorius sako:

"Negalima kaikiurių gamtos turtų naudingumo suvokti taip siaurai, kaip šiuo atveju. Ežeras, išeitų, natūralus tvenkinys, reikalingas išaugt žuviai, kurią sugavus galima kažkur parduoti, ir baigta. O kur sveikatinimo, poilsio, vandens sporto vertė ir efektas. Kažin kas duotų didesnes pajamas -- ar Luodžio žuvis, ar Luodžio kurortas?"

Protingai patvarkius, esą, klestinčiomis vasarvietėmis galėtų virsti ne tik Salakas, bet ir Sudeikiai, Dusetos, Rimšė, Dubingiai, Linkmenys, Labanoras ir daug kitų dabar nykstančių miestelių. Iš viso, autorius ragina "duoti darbo" mažiesiems miesteliams, leisti jiems kuo nors būti. Esą, "kodėl neleidus marcininkams pila lentas, meistrait (jie tai puikiai moka), o kas geriau gali išauginti agurkus ir kitas daržoves už trakičius, kur su pietie-

PO PIETŲ KRYŽIUM

VL. RADZEVIČIUS

AUSTRALIJOS LIETUVIO PROFILIS

Vos tik atvykęs į Australiją, pirmųjų išgyvenimų įtakoje jis išikalė į galvą, kad bus pasirinkęs patį netinkamiausią kraštą. Nors laikui bėgant jo galvosena keitėsi, tačiau pirmųjų išpūdžių įrežtas nusivylimų bruožas, atrodo, niekad jau neišdils.

Jam tinka viena iš šitų atvykimo priežasčių: neturėjo kantrybės ilgiau laukti; nenorėjo lankstyti dėl afidavito; galvojo, kad pabėgs toliausiai nuo komunistinio pavojaus. Jei negalima grįžti į gimtąją kraštą, tai visur kitur ta pati velniava. Ir jis patraukė Australijon, kur galėjo vykti be jokios pašalinės pagalbos, įgriusios jam iki gyvo kaulo.

Lietuvoje jis turėjo specialybę. Australijoje iš karto teko ją palaidoti. Kadangi buvo pasirašęs sutartį du metus dirbti valdžios paskirtą darbą, iš karto pasijuto vergu. Ir tai buvo didžiausia rakštis jo slapčiuose troškimuose galimai greičiau pasidaryti sau žmogumi. Pirmaisiais jo bosais pasidarė įvairiausi "caretaker'iai" ligoninėse ar kitose panašiose institucijose, kur jis turėjo palaikyti švarą. Prie geležinkelio tiesimo, griovių gilnimo ar anglies kasyklose jis irgi buvo pastumdėlis, bet niekur nepalūžo.

Jis užgniauzė savyje nužmoginimą, o tvirtas ryžtas ir atkaklus darbas po ilgesnio laiko padėjo jam pralenkti savo pirminius bodus ir gyvenimas pasidarė visai pakenčiamas. Tačiau pereinamam laikotarpiu jis kreipėsi į USA konsulatą įvažiavimo į Ameriką vizos reikalais. Vėliau į tai numojo ranka, nors vienas kitas jo draugų paliko jį ir pasidarė "amerikonu". Jis apsisprendė galvodamas, kad jau pervėlu ir kad "ten" vėl reikės viską pradėti iš naujo. Prie to apsisprendimo tam tikra dalimi prisidėjo ir nuoširdus Australijos lietuvių bičiulis a.a. Juozas Bačiūnas. Jis tvirtino, kad tas jo pamiltas Australijos lietuvis gyvena ištaigingai, ramiai, kaip sodais apaugusio vasarvietėje, kad jo namas Amerikoje kaštuotų keturgubai ir kad jis, daugiau uždirbdamas, už daug dalykų turėtų ir proporcingai daugiau mokėti.

Nenorėdamas rizikuoti, jis nėra linkęs ir į biznį. Pagaliau, jo asmeniniai norai nėra dideli. Didžiausias jų -- pastatyti vaikus "ant kojų". Turty jis jiems negali palikti, todėl liko tik viena galimybė -- duoti vaikams išmokslinimą. Ir jis, dažnai pats nuo savo burnos nutraukdamas, siunčia vaikus mokintis. Kartais tai nėra ir lengva, ypač kada vaikas nebūna į mokyklą linkęs.

Australijos lietuvis nesusiibiuliavo su australais. Net ir mišrios vestuvės, įvykdytos prieš jo valią ir svajones, nepriartina politinio imigranto prie svetimtaučio. Jis tebėra organiškai susirišęs su tokiais pat šiame krašte prisiglaudusiais lietuviu. Jis su jais pasibara, pasiginčija, kartais ir papyksta, bet vistiek pasilieka su jais fiziškai ir dvasiškai. Kartais jis irzlus, priekabus, metasi į kraštutinumus, bet ne dėl tikslų, o dėl priemonių. Kartais ji nusigrįžta nuo likusių lietuvių ir "nenori į juos nė pažiūrėti". Tačiau laikas greitai jį pagydo ir likimo bendrumas atveda atgal pas savuosius.

• SYDNEJUJE, muzikui K. Kavaliauskui mirus, atsirado tam tikra tuštuma įvairiose kultūrinio darbo srityse. Nors kolonija ir gausi, tačiau darbams, kuriuos velionis atlikdavo vienas, dabar reikės kelių žmonių. Bene pati aktualiausia yra chorvedžio problema DAINOS chorui. Kai kas net baiminasi, kad darnus per 50 pajėgių dainorių turis meninis kolektyvas gali pakilti, ypač aki-vaizdoje jau prasidėjusių gundymų(?) prisijungti prie senesnių susiformavusių analogiško ansamblio. Iš kitos pusės tvirtinama, kad Dainos choristai, kurie per 12 paskutinių metų nuoširdžiai pamilo savo dirigentą ir muzikinį vadovą, visomis išgalėmis stengsis kad su Daina liktų gyva ir buvusio dirigento Kavaliausko atmintis.

• ADELAIDES LIETUVIAI, kaip paaiškėjo metiniame AL Sąjungos susirinkime, jau nusikratė bankinėmis skolomis, kurios buvo užtrauktos perkant ir vėliau plečiant vietas Lietuvių Namus. Bendra L. Namų vertė šiuo metu prašoka \$54.000. Tame pačiame susirinkime kartu paaiškėjo, kad jie greitai bus plečiami. Vienas vietinis lietuvis šio \$10.000 beprocentinės paskolos, kuri būtų sunaudota nugriauanant ant sklypo esantį nedidelį vienos šeimos namelį ir jo vietoje pastatant modernias patalpas restoranui ir butų Namų prižiūrėtoji, susirinkimas įgaliojo valdybą paruošti planus. Kaip Lietuvių Namų techninės vadovas inž. arch. K. Reisonas tvirtina, tų 10.000 numatyta statybai nepakaks. Jo paruoštus planus ir sąmatas svarstys būsimas Lietuvių Sąjungos susirinkimas.

• SAVO NAMUS plečia ir nedidelė Geelongo lietuvių kolonija, esanti per 30 mylių nuo Melbourne. Jau baigti lieti pamatai naujam priestatui. Pažymėtina, kad ši kolonija bene pati pirmoji buvo įsigijusi bendruomeninius namus, tačiau dabar ir jie pasidarė per ankšti.

• KUN. P. BUTKUS, Sydnejaus lietuvių parapijos klebonas, kuris prieš kiek laiko buvo plačiai keliaujęs po pasaulį, paruošė savo kelionės išpūdžių knygą, kuri jau yra atiduota spausdinti. Knyga žada būti ir gerai iliustruota.

• ADELAIDEJE pradėti paruošiamieji darbai būsimam Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos suvažiavimui, kuris čia įvyks ateinančių metų pabaigoje (Kalėdų - Naujų Metų laikotarpyje). Pažymėtina, kad ši Katalikų Federacija teigia, jog ji yra atvira kiekvienam Australijos lietuviui katalikui tais pačiais principais, kaip ir Australijos Lietuvių Bendruomenė visiems lietuviams. Nežinrint šio teigimo, į šią organizaciją vistiek dar žiūrima kaip į labai jau uždarą vienatę.

tiška karaimų tradicija ku" sąlygų paprastai aušis verslas išlavėjo". ga ne geriau, kaip bulvių daigai patamsy. O kol vinti smulkiuosius verslus mažuose miesteliuose. Betsmulkieji verslai be "privaciaisavininkis-

Tai yra kvietimas gaidagai patamsy. O kol maskvinių komunistų valia, tol iš to patamsionėse. Betsmulkieji verslai be "privaciaisavininkis-

(ELTA)

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week
every Wednesday and Friday

by American Lithuanian Press Radio Ass'n.

VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpus.

Dirva išeina trečiądieniais ir penktadieniais.
Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

MĄSTYKIME IR VEIKIME IŠ NAUJO (4)

STASYS ŽYMANČAS

Nepriklausomybės akto signataras Steponas Kairys savo sveikinime Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos suvažiavimui 1963. VI. 1 d. New Yorke ragino: "... palaikykime kiek galima ryšį su mūsų pavergtąja tauta, idant įgalintume ją kietai, atspariai laikytis prieš Maskvos engimą, jos klastą".

Užsienio lietuvių laisvinimo politika ir veikla tada bus sėkminga ir veiksminga, kai ji bus grindžiama santykių ir ryšių su kraštu ir giliu bei išsamiu realios padėties krašte ir jo gyventojų nuotaikų pažinimu. Savaiame suprantama, kaip savo metu nurodė Lietuvos Nepriklausomybės Tarka, tie ryšiai neturi reikšti kapituliacijos prieš smurtą nei tokia faktinė kapituliacija virsti. Priešingai, ryšiai ir santykiai su lietuvių tėvynėje yra pirmosios tiesioginei ar netiesioginei rezistencijai prieš smurtą.

Pagrindinis kovos laukas buvo, yra ir bus Lietuva. Laisvieji lietuviai

gali nepaprastai daug tiki kovai padėti. Tačiau jei jų pastangos nebus atremtos santykių su okupuota tėvyne, min. B. Balučio stilium kalbant, laisvinimo vežimas gali įklimpti į smėlį, kuriam ratai suksis, bet pats vežimas stovės vietoje. Laisvųjų lietuvių informacija ir propaganda, neatremta giliu padėties krašte pažinimu, niekad nebus paveiki, o neretai kenksminga. Krašto primato dėsnių neigimas, to dėsnių nesilaikymas ir juo nesivadovavimas praktikoje gali laisvės kovai labai daug pakenkti, ką akivaizdžiai rodo mūsų pačių jau beveik 30 metų trunkančios laisvės kovos istorijos patirtis.

Besiklausant įvairių kalbų apie Lietuvos išlaisvinimą ir tas kalbas mūsų spaudoje beskaitant, neretai susidaro išpuolis, kad Lietuva yra tarsi koks daiktas, objektas, kurį reikia atgauti iš jį pavogusio maskvinio bolševiko, apvalyti, išplauti nuo komunistinio purvo ir padėti ant lentynos mūsų ištaigų rezidencijų salione.

Tačiau Lietuva nėra objektas. Lietuva yra subjektas. Tas skirtumas yra esminis, kertinis ir sprendžiantis. Lietuva -- tai sudėtinga būtybė su gyva ir plakančia širdimi. Lietuvą sudaro vienos tautos žmonės, kurie gyvena, dirba, galvoja ir kuria, veikia, kenčia, verkia ir juokiasi, mokosi, šoka ir dainuoja, kuriuos jungia ir vienija vienas likimas ir viena tautinė paskirtis, bet kurie priversti gyventi dvigubu gyvenimu, priversti vengti ir saugotis net pačių artimiausių žmonių, nes bolševikinė komunistinė sistema pripažįsta tik vienos rūšies žmones. -- sovietinius žmones.

Kaip lietuviui išeiviui politikui Lietuva turi būti subjektas, o ne vien veikimo objektas, taip ir lietuviui išeiviui mokslininkui Lietuva neturėtų būti vien tik jo atitrauktinių studijų tyrimo ir analizės objektas, bet jo gyvenimo ir veiklos subjektas. Padėties Lietuvoje tyrinėjimas lietuviui išeiviui mokslininkui turėtų būti neatskiriamas nuo jo kaip politinio išeivio tautinės misijos vykdymo, bet tampriai su ja surištas.

Vos pusei metų praėjus nuo pirmos sovie-

tų okupacijos pradžios, mes Lietuvoje baimeinome, kad tie lietuviai, kurie tuo metu veikė Berlyne, niekad nepajėgs suprasti visų mūsų išgyvenimų, mums dirbant, veikiant ir kovojant sovietinės sistemos ir baisaus NKVD teroro sąlygose. O ką besakyti, kai nuo sovietų okupacijos pradžios praėjo ne pusė metų ir ne vieneri metai, o jau beveik ištiesi 30 metų.

Todėl nestebėtina, kad yra taip nepaprastai sunku susidaryti tikrą ir tikslų Lietuvos gyventojų nuotaikų, jų išgyvenimų, siekimų ir vilčių vaizdą. Lietuvos ūkininkai, kurie tebesudaro apie pusę visų krašto gyventojų, pramonės darbininkai, kultūrininkai ir privileijuoti intelektualai, režimo biurokratai ir eiliniai administracijos pareigūnai, seni ir jaunosios kartos komunistai, buvę Sibiro tremtiniai ir kaliniai, studentai ir moksleiviai -- visų jų galvosena ir mąstysena, laikysena ir nusistatymai gali skirtis, kaip skiriasi jų padėtis, amžius ir patyrimas. Susidaryti tikslų tautos nuotaikų ir siekimų vaizdą galima tik taip, kaip dailininkas kuria mozaikos paveikslą, kantriai rinkdamas ir dėdamas akmenėlius prie akmenėlio.

ŠIRDIM Į ŠIRDĮ

Stebint lietuvių išeivių gyvenimą ir spaudą ne kartą kildavo išpuolis, kad pasitraukdami iš Lietuvos 1944 metų vasarą, mes ne tik patys iš jos išėjome, bet kartu su savimi išsinešėme Lietuvą; kad Lietuva yra čia, prie Michigano, Atlanto ir Pacifiko pakraščiu, o ne ten prie Baltijos jūros ir Nemuno pakraščiu. Ir mes vis dar tarytum tebegyvenam anų metų siaubo išpuolžiais, kad mūsų paliktoje žemėje joks normalus gyvenimas nėra įmanomas, kad ten vyksta vien tik teroras, nuolatiniai persekiojimai ir nepalaujami išvežimai, naikinimai, ūkinis chaosas, vargas ir skurdas; kad jokia organizuota rezistencija Lietuvoje negalima ir kad jos ten nėra, kaip teigė dr. P. Karvelis lietuvių išeivių suvažiavime Uchėje 1946 m., t.y. tuo metu, kai Lietuva išgyveno didžiausią laisvės kovų įkarštį.

Skurdo ir vargo Lietuvoje daug, ir susovie-

Darbo metu lietuvių kalbos kurso pamokoje Fordhamo universitete New Yorke, Centre lektorė Rima Saulytė.

RUGSĖJO MĖNESI SKIRKIME MOKSLEIVIŲ VAJUI

Rugsėjo mėnuo iš kitų mėnesių išsiskiria ypatingu savo bruožu. Jo pradžioje visur suskamba mokyklų varpeliai ir, skardžiais balsais išblaškydami linksmai praleistų atostogų prisiminimus, kiekvieną jau-

nuolį grąžina į rudens realybę, prasidedančią prie pravertų mokyklos durų.

Rugsėjis šaukia į klases. Į klases jis šaukia taip pat ir lituanistinių mokyklų moksleivius. Ir šis jo šauksmas yra pats svarbiausias šauksmas lietuvių išeivijai, nes į jį atsiliesieji miglotą rudenį mums paverčia lietuviška gyvybe žaliuojančiu pavasariu.

PLB valdyba šiuos metus yra paskelbusi Lituanistinio Švietimo ir Šeimos metais. Jų metu JAV LB Centro valdyba yra nutarusi praveisti moksleivių vajų lituanistinėms mokykloms. Vajaus tikslas: suregistruoti lituanistinių mokyklų nelankančius lietuvių vaikus (o tokių yra daug), iširti ir pašalinti nelankymo kliūtis ir sudaryti tinkamas sąlygas mokyklų lankymui. Darbo planai, instrukcijos ir kita medžiaga buvo paruošta ir LB padaliniais išsiuntinėta 1969 kovo 6 d., tačiau dėl įvairių kitų išpareigojimų, kai kurios apylinkės į šį darbą visu pajėgumu nebuvo įsijungusios.

JAV LB Centro valdyba rugpiūčio 20 d. bendrą raščių dar kartą kreipėsi į LB padalinius šiuo reikalu ir prašė Bendruomenės mėnesį šiais metais skirti tik moksleivių vajui. Prašoma kitus reikalus laikinai atidėti į šalį ir visas jėgas sutelkti šio uždavinio atlikimui.

Moksleivių vajas vykdyti į darbą jungiasi visi. Tai nėra tik apylinkių valdybų pareiga. Tai yra visų mūsų rūpestis. Apylinkių valdybos yra prasmės imtis darbų koordinavimo iniciatyvos, bet talka turi ateiti iš visuomenės. Visų prašoma ištiesti LB apylinkių valdyboms pagalbos ranką ir savanoriškai jungtis į šį vajų.

(Bus daugiau)

Dar daug jaunų lietuvių yra palikta už lituanistinės mokyklos ribų nutautėjimui. Jie yra skriaudžiami, o tuo pačiu yra skriaudžiama ir lietuvių tauta. Mūsų pareiga grąžinti juos į lietuvių tautos eiles. Kruopščiai atlikime moksleivių vajas darbą. Kitaip Lituanistinio švietimo ir Šeimos metai neteks savo prasmės.

(kb)

ŽVILGSNIAI KĖSTUTIS GAIDŽIŲNAS

Spauda skelbia, kad Meksikoje žuvo septyni asmenys ir tuzinas buvo sužeistų seniai karaujančios Quebrado ir Roman šeimynos, ši kartą atnaujinus kraujo kerštą su automatiniais šautuvais Tianqzolco kaime.

Geurrero provincijos valdžios pareigūnai, kur žmogžudysčių, proporcingai, yra dešimts kartų daugiau negu New Yorke praneša, kad tai jau antra panaši kova per paskutinius dvejus metus tarp šių šeimų.

Ši kartą Roman šeimyna užpuolė Quebrados, atsilygindama už pastarųjų seną užpuolimą, kurio pasekoje žuvo keli Roman šeimos nariai.

Neoficialūs daviniai skelbia, kad tada buvo 15 užmuštų ir 20 sužeistų. Tikslus apskaičiavimas neįmanomas, nes šiose kovose užmuštieji ir sužeistieji greitai surenkami ir likusiųjų paslepami.

Šios kraujo keršto kovos tęsiasi generacijomis. Pagal vieną policijos pareigūną: "Pavyzdžiui, prajodamas vyras pamato jam patinkamą merginą ir pagrobia. Jos giminės vyksta gelbėti. Jo giminės gina. Žuvusiųjų sūnūs puola žudikus, ir jų sūnūs palieka anų sūnus. Ir taip vyksta dešimtmetis po dešimtmečio".

Tie sausi daviniai daugumai tik minutės sensacija.

Beveik gaila, kad mėnulyje, vaikščiodami taip toli žengėme primyn, o su rūkstančiu šautuvu Tianqzolco kaime dar taip atsilikome.

Viešėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE — PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DĖMESIO

visiems PODAROGIFTS, INC. klientams

Mes džiaugiamės galėdami pranešti, kad dėka pasitarimų, įvykusių Amerikoje su Vneshposyltorgo Prezidentu ir asmeniško vizito Podarogifts Prezidento Maurice Rifkin Maskvoje, padaryti pakeitimai ir pagerinimai, priimant užsakymus dovanoms.

1. Komisijos arba mokesčiai nebebus imami nuo dovanų gross sumos mokėtos pirkėjo, bet visi mokesčiai bus pridėdami prie UŽSAKYMŲ NET SUMOS, taip, kad nekiltų nesusipratimų ar klausimų tarp Vneshposyltorgo ir gavėjo.
2. Prekių kainos yra sumažintos. Naujas kainoraštis bus paruoštas mėnesio arba dviejų laikotarpyje ir siunčiamas paprašius.
3. Iki to laiko mes prašome gerbiamus klientus, siunčiant dovanas, naudotis DOVANŲ PAŽYMĖJIMŲ — MERCHANDISE PURCHASE ORDER; tuo būdu gavėjas galės pasirinkti prekes, kurios jam patinka.

"MOSKVITCH" AUTOMOBILIO UŽSAKYMAI YRA PRIIMAMI KAIP IR SENIAU, KOL JŲ RIBOTAS KIEKIS BUS IŠNAUDOTAS.

Dėl smulkesnių informacijų prašome kreiptis į mūsų prisijungusias firmas ar jų skyrius:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106 — Tel. (215) 925-3455

PACKAGE EXPRESS AND TRAVEL AGENCY

1776 Broadway, New York, N. Y. 10019 — Tel. (212) 581-7729

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

45 West 45 St., New York, N. Y. 10036 — Tel. (212) 245-7905

arba tiesioginiai į

PODAROGIFTS, INC.

220 Park Ave. South, New York, N. Y. 10003

Tel.: (212) 228-9547

**foto
V. MAŽELIS**

Tel. HY 7-4677

- vestuvės: SPALVOTA ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus)
- portretūra
- meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai

422 MENAHAN St. — Ridgewood, N. Y. 11237

• **ASSEMBLERS**

• **PRODUCTION MACHINE OPERATORS**

• • • •

NO EXPERIENCE NECESSARY

• • • •

HYDRA-MATIC

DIVISION OF GENERAL MOTORS CORP.

Employment Office open 7:30 a. m. to 4 p. m.
Monday through Friday

Located immediately North of Willow Run Airport

YPSILANTI, MICHIGAN

An Equal Opportunity Employer

(69-71)

KRAUTUVĖS VALANDOS MIESTE PIRMADIENĮ 10 RYTO IKI 5:45 P. P., SKYRIUOSE IKI 9:30.
MES DUODAME IR IŠKEIČIAME EAGLE STAMPS

MAY'S BUDGET STORES
DOWNSTAIRS

Mokyklos biudžeto kainos

**Berniukams vilnoniu
pamušalu šilti rūbai**

11.90

Reg. 14.99. 100% vilnos su Orlon šiltu pamušalu, 3 giliais kišenais. Tvirti, pasirinkimui melsvos, burgundy, pilkai žalios spalvų. Dydziai 8-18.

MAY'S BUDGET CHILDREN'S WEAR, VIŠOSE KRAUTUVĖSE. Paštu ir telefonui užsakymai priimami.
Skambinti 241-3070; Loraine 233-6141; Elyria 322-6304

**Mergaitėms Acrylic patogios
suknelės, sijonukai**

3.99

Languotų ir vienodų spalvų skalbiamos suknelės, naujausių stilių. Acrylic apsiuvinėtos, gaunamos dydžiuose 7-12.

VYT. ALANTAS

ŠVENTARAGIS

Ištrauka iš XIII amž. kronikos

(21)

-- Neblogai, bet mūsų trubadūrai kur kas geresni, -- tarė Frontinjakas, kai plojimai nutilo. -- Mūsų trubadūrai ryškiau dainuoja apie meilę ir meistriškiau sudėsto balades.

-- Mūsų dainiai irgi neblogesni, -- pastebėjo Šventaragis, -- tik jie apie meilę mažai tedainuoja, o daugiau garsina didvyrių žygius.

-- Aš girdėjau, kad jūsų dainiai moką gerai pamėgdžioti ožių mekenimą, -- vėl įsikišo į pokalbį Rozenkrancas, pašaipiai nusijuokdamas.

-- Mūsų žmonės sako, kad ar tu taip asilui kepturę dėsi, ar kitaip, vis tiek ausys matyti, -- Šventaragis beviltiškai palingavo galvą.

-- Matyt, jūsų žmonės gerai nusimano apie asilišką išmintį: juk asilas asilui brolis -- atkirto markgrafas. -- Aš girdėjau, kad jūs broliaujatės ne tik su asilais, bet ir su meškomis. Girdėjau, kad jūsų žemaičiai net ir savo herbe mešką nusitepliojo.

-- Teisybė, -- atsakė Šventaragis, -- mes su meškomis labai gerai sugyvename. Būdamas meškų draugas, aš nepatariu tau kojos kelti į Lietuvą. -- Niekas nesuprato, ar tai buvo pasakyta juokais, ar rimtai.

-- Kodėl? -- iššaukiamai atmetė galvą markgrafas. -- Gal tu manai, kad aš tavo meškų išsigą-

siu?

-- Ne, tavo narsybė ir drąsa plačiai žinoma, bet visa nelaimė, kad mūsų meškos apie riteriškas dorybes nieko neišmano: jos labiau vertina riebių kąsni. Aš bijau, kad jos taip švariai nenugrauztų tavo kauliukų, kaip kad tu apgraužei žąsies kaulą...

Markizas de Frontinjakas kvatojosi atvirštinai. Kiti svetimsaliai riteriai nuo jo neatsiliko. Jie keliavo į Livoniją popiežiaus raginami, kariavo su nekrikščioniais ieškodami garbės, lobių ir nuodėmių atleidimo, bet vokiečių nemėgo. Kurie nesuprato vokiškai, prašė paaiškinti kaimynus, apie ką čia kalbama. Rozenkranco veidas pasruvo krauju. Jokie kiti žodžiai jo negalėjo taip ižeisti, kaip jo nutukimo paminėjimas. Staiga toje vietoje, kur sėdėjo Šventaragis ir markgrafas, pasidarė visiškai tylu. Šventaragio šaltos akys buvo išmeigtos vokiečiui į veidą: jis buvo pasiruošęs visam kam. Visiems buvo aišku, kad vienintelis dalykas, kurį riteris tokiu atveju galėjo ir turėjo padaryti buvopriešininko iššaukimas dvikovon, metant pirštinę, tačiau markgrafas to nepadarė. Gal jis buvo per daug įtūžęs ir nebegalėjo susigaudyti savo ištietyje, gal jam pasirodė būsia per daug garbės riterišku būdu iššaukti dvikovon pagonį, gal aplamai jis nieko nebepajėgė galvoti, nes, pamiršęs bet kokią savivaldą, atsivedėjęs jis sviedė per skobnį apgraužtą žąsies kaulą, tačiau į savo priešininką nepataikė: Šventaragis kryptelėjo į šalį, kaulas jam prazvimbė pro ausis, ir atsikoręs į kabantį ant sienos magistro didelį portretą, tekstelėjo ant grindų.

Visi aikelėjo iš nustebimo, baimės ir gėdos. Menėje pamažu stojosi visiška tylą. Svečiai žvilgčiojo į magistro suteptą paveikslą ir šnabždėjo klausinėdami, kas atsitiko. Netrukus pasigirdo šauklio balsas:

-- Jo prakilnybė magistras išsako markgrafui Ditliebui fon Rozenkrancui prisiartinti prie jo skobnio!

Markgrafas nerangiai atsikėlė ir, metęs pilną neapykantos žvilgsnį į Šventaragį, nuėjo prie magistro skobnio. Netrukus Parnus pakvietė ir Šventaragį ateiti pasiaiškinti.

-- Kas atsitiko? -- magistras paklausė markgrafą.

-- Aš nuolankiai prašau jūsų malonybę atleisti už portreto sužalojimą, -- pratarė jis niuriai, -- bet aš tikiuos nuplausias jį to pagonio krauju, -- jis per šalį dėbtelėjo į Šventaragį. -- Užot metęs pirštinę, aš jį iššaukiau dvikovon, mesdamas žąsies kaulą...

Svečiai pliuptelėjo juokais. Tikrai, puota darėsi linksma. Ne vienas iš jų galvojo, jog tai geriausias gestas pagoniui iššaukti dvikovon.

-- Kas atsitiko? -- magistras atsigrėžė į Šventaragį.

-- Mes su tuo riteriu susižodžiauvome, -- Šventaragis dirstelėjo į vokiečių su panieką, -- o kai jam pritrūko žodžių man ižeidinėti, jis ėmė svaidytis apgraužtais kaulais, be abejo, užmiršdamas, kad jis sėdi jūsų prakilnybės menėje, o ne savo šunidėje.

Per menę nuslinko pasipiktinimo murmesys, bet tuojuo nurimo, nes šauklys pašaukė prie skobnio liudininkais markizą de Frontinjaką ir vieną vyresnįjį ordino brolį, kuris sėdėjo šalia Rozenkranco. Markizas stengėsi visą kiviščą atpasakoti bešališkai, bet kadangi jis silpnai kalbėjo vokiškai, tai, trūkdamas žodžių, jis mėgino atvaizduoti įvykius mistais ir mimika, užkrėsdamas menę linksma nuotaka. Ordino brolis nieko naujo nepasakė, tik markgrafo išsireiškimus stengėsi švelninti, o Šventaragio -- tirštinti.

(Bus daugiau)

KŪRYBA IR MOKSLAS

ILONOS PETERIENĖS KŪRINIŲ PARODA

Ilonos Peterienės tapybos kūrinių paroda įvyksta rugsėjo 6 ir 7 Clevelande, Čiurlionio ansamblio namuose.

ANTHONY J. VAIKŠNORAS

ILONA. PETERIENĖ

Autoportretas

Clevelando lietuviai greitai turės progos pamatyti jauną dailininkę, kuri gimė Lietuvoje 1949 m. su tėvais atvyko į JAV ir įsikūrė Los Angeles. Aukštuosius mokslus ji baigė Californijos universitete (UCLA), įgydama bakalauro laipsnį. Tokia yra mūsų pirmoji pažintis su Ilona Avižienyte-Peteriene.

Dailininkė yra pusiau abstrakti tapytoja, su savo kūrinių pirmą kartą pasirodžiusi Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongrese Chicagoje, vėliau Californijos universiteto Dicksono galerijoje ir New Yorko regionalinėje parodoje. Prieš porą mėnesių buvo suruošta jos paroda Los Angeles lietuvių dienos proga.

Ilona Peterienė Clevelande ištatys 28 meno kūrinius, daugiausia aliejinę tapybą, išskyrus vieną kolažą ir du vario ofortus. Paveikslų kainos tarp \$75 ir \$600. Sprendžiant iš septynių darbų, kuriuos turėjau progos pamatyti, dailininkė esanti išskirtinio talento. Norėdamas paremti savo teigimą, grįžtu prie dailininkės atskirų darbų.

Visų pirma man gerą įspūdį daro jos paveikslų turinys ir tapybinės priemonės. Esu taip pat jau minėjęs, kad Ilona tapo pusiau abstrakčiu būdu. Norėčiau ir tai trumpai paaiškinti. Jos kūrinių objektai yra atpažįstami realistiniame pasaulyje, bet išreikšti ne realistiniu būdu. Pavyzdžiui galėtų būti paveikslas Kalnų slėnyje, kuriame galime atpažinti kalnus ir medžius.

Ilonos kūrinių pažadina žiūrovo žingeidumą. Nors jos kūrinių idė-

ja ir suvokiama, tačiau kažkas mūsų vaizduotę pažadina išpūdžiams, kurie siekia toliau už spalvų horizonto. Jos spal-

vos yra įdomios, kulkas mūsų vaizduotę pažadina išpūdžiams, kurie siekia toliau už spalvų horizonto. Jos spal-

ILONA. PETERIENĖ

Pirmasis sniegas

clevelandiečių namus, nes mūsų vietos menininkai, greičiausiai dėl supančios aplinkos pilkumos, prisibijo spalvų.

Paveikslų temos, bent sprendžiant iš pavadinimų, labai įvairios — Žiema, Tulpių medis, Jūra, Madona, Berkeley uostas, Regata, Prie lan- go ir t.t.

Norėčiau kelis žodžius pasakyti apie išskirtinai puikų darbą kaip pvz. Užšalusį jūrą. Kūrinių spalvos ir kompozicijos meistriškai tamsos dėmės yra ypatingai įdomios. Pastebėtina, kad ir kituose paveiksluose (Žiema, Pirmas sniegas ir Kalnų slėnyje) dailininkė įveda kompozicijon dominuojančias tamsos dėmes. Trys matytieji kūrinių artėja labiau prie abstrakto ir nors juos

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

mėgstu dėl gražių spalvų ir įdomios kompozicijos dalinant drobės erdvę, vis dėlto jie man primena jau matytus kito menininko darbus. Šitai, žinoma, nereiškia, kad jos kūriniai nėra originalūs pradinėje meninės idėjos užuomazgoje. Talento pajėgumą, žinoma, reikia išbandyti kol menininkas yra jaunas, ir Ilona tai kaip tik turėtų daryti. Tai ne kritikos žodis, o paskatinimas pažangai, nes tobulėjimas nėra galimas be plataus ir vispusiško talento išsišakojimo. Linkime sėkmės Ilonai, nes ateitis jai yra daug žadanti.

Esu tikras, kai Clevelando visuomenė pamatys Ilonos Peterienės pirmą parodą Čiurlionio ansamblio namuose rugsėjo 6 ir 7 dienomis, lankytojai sutiks su manim, kad mes lietuviai galim didžiuotis savo talentais.

Tėvynės Garsų radijas padarė gražų mostą, pakviesdamas jauną dailininkę ir pristatydamas jos kūrybą. Mums belieka gausiai parodą lankyti ir išgyti kūrinių.

Dirvos bendradarbis Vytautas Kasniūnas (kairėje) su dr. Milda ir dr. Stasiu Budriais.

300 METŲ SENUMO GYVA LIETUVOS BAJORO ISTORIJA

Vytautas Kasniūnas

Kas atsitiko su dr. Aleksandro Kuršiaus (Alexander Carolus Cursius-Curtius) pasižymėjusio ir plačiai išsilavinusio mokslininko: pedagogo, gydytojo, gamtininko, teologo ir teisininko, lankiusio kelis universitetus ir prieš 300 metų stebinusio pasaulį savo dizertacija, neseniai išleista knyga anglų,

lotynų ir lietuvių kalbomis?

Negi išleidę knygą ir pasidžiaugę lietuvių laimėjimais, mes ją sukrovę į lentynas laukiame dar kitų 300 metų... Kas gi buvo tas Kuršius ir apie kokią jo knygą čia kalbama?

Į šį klausimą atsakydami, pasinaudosime tos knygos redaktorių dr. Stasio Budrio ir dr. Vaclovo Paprocko pasisakymais.

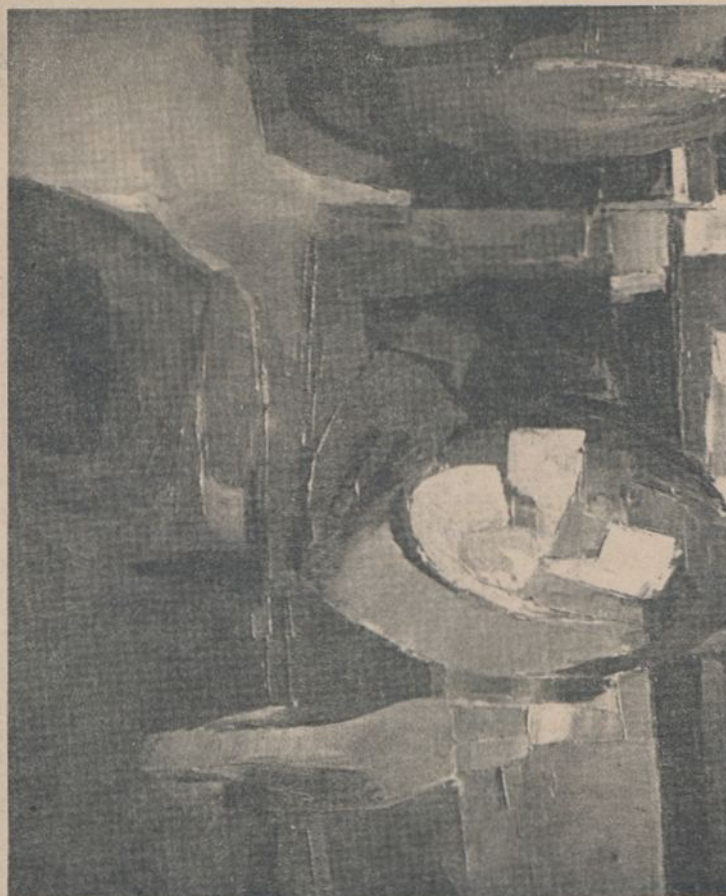
1622 metais dr. Alexander Carolus Cursius-Curtius parašė ir viešai apgynė disertaciją apie "Inkstų ir šlapimo pūslelės akmenį".

Apsispręsta perspausdinti ir išleisti lotynų, anglų ir lietuvių kalbomis šį prieš 300 su viršum metų parašytą mokslinį veikalą, vadovaujantis šiais samprotavimais: jis buvo pirmasis pirmosios New Yorko aukštesnės mokyklos rektorius ir yra laikomas pirmuoju išmokslintu New Yorko gydytoju.

Turimomis žiniomis dr. Aleksandras Kuršius 1652 m. buvo išimatrikuliavęs į Leipzigo Universiteto vasaros semestrą, kaip lietuvis, teologijos daktaras, turintis teisės licenciatą. Vėliau jis profesoriavo Lietuvoje, o 1659 metų pavasarį atvyko į Naująją pa-saulį.

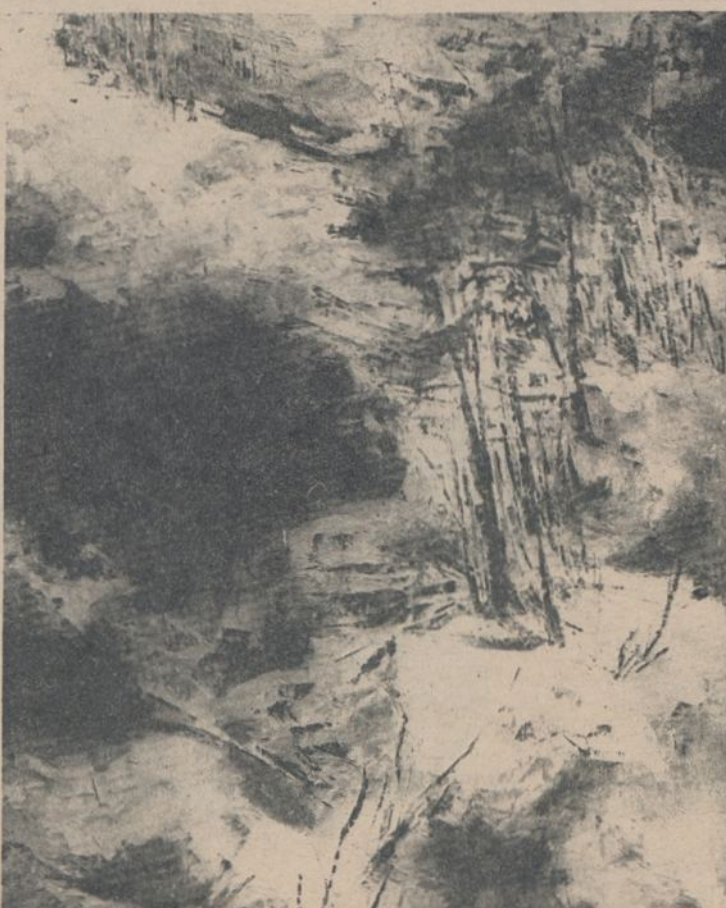
1659 m. balandžio 10 d. Vakarų Indijos Bendrovė Amsterdame sudarė su dr. Aleksandru Kuršium sutartį, angažuodama jį steigiamos New Yorke (tuo metu vadina-mam New Amsterdam, New Netherlando sostinėje) lotynų mokyklos pirmuoju rektorium.

Įdomu prisiminti, kokiomis sąlygomis jis vyko pradėti naują darbą. Buvo susitarta, kad jam bus mokama metinio atlyginimo 500 florinų, įskaitant maistpinigius, ir dovanos pavidalu 100 fl. vertės prekių. Be to, bendrovė pažadėjo jam parūpinti tinkamą sklypą, kad galėtų pasidaryti daržą ar sodą, ir sutiko jam leisti kiek tai įmanoma, dės-

ILONA. PETERIENĖ

Saulėgrąžos

ILONA. PETERIENĖ

Žiema

(Nukelta į 6 psl.)

ILONA. PETERIENĖ

Kalnų slėnyje

300 METŲ SENUMO GYVA LIETUVOS BAJORO ISTORIJA

(Atkelta iš 5 psl.)

tyti privačias pamokas, nepakenkiant pareigoms, kurioms jis skirtas.

Kai atvyko, miesto vadovybė savoposėdžio metu jam įteikė 100 fl. vertės prekių ir be pažadėto žemės sklypo su namu, sutarė, kad, neskaitant pagrindinio atlyginimo, kiekvienas mokinykas ketvirtis metų papildomai jam mokės po 6 florinus. Kartu buvo suteikta teisė verstis gydytojo praktika.

Čia jis susidūrė su gyvenimo tikrove ir pamatė, kad atlyginimas yra per mažas.

Bet bendrovė, kuri sudarė su juo sutartį, pasižymėjo šykštumu. Jiems atrodė, kad jam, kaip viengungiui turi užtekti mokamo atlyginimo.

Tuo metu New Yorkas turėjo, 1,500 gyventojų ir 200 namų. Mokykla buvo pastatyta žemutinėje Manhattano salos dalyje, dabartinėj Broad Street keletas pėdų išiaurėnuo Exchange Place.

Po dviejų su viršum darbo metų, 1661 m. liepos mėn. dr. Aleksandras Kuršius iš rektoriaus pareigų pasitraukė ir grįžo į Olandiją.

1662 m. liepos 15 d. jis Leidenio Universitete apgynė savo parašytą tezė "Disputatio Medica Inauguralis De Calcuta Renum ac Vesicae" medicinos daktaro laipsniui gauti.

Tuo pačiu metu ji buvo atspausdinta Leidene Jono Elsevirijaus našlės ir įpėdinių akademinėje spaustuvėje. Iki šiol tėra žinomi išlikę šios disertacijos originalo du egzemplioriai: vienas Leideno Universitete, o antras British Museum, Londone.

Apgynęs disertaciją, dr. Aleksandras Kuršius išvyko iš Leideno ir apie tolimesnį jo likimą žinių neturima.

Kad jis yra lietuvis, be visų kitų dokumentų, įrodo ir Leideno universiteto matrikuliacijos įrašas: "Carolus Alexander Curtius Nobilis Lithuanus IV D et Medicinae Candidatus".

Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos pirmininkas dr. Stasys Budrys ėmėsi iniciatyvos, kad sąjungos dešimtmečiui atžymėti ši disertacija būtų išleista lotynų, lietuvių ir anglų kalbomis. Ją redagavo dr. Stasys Budrys ir dr. Vaclovas Paprockas, vertė Anicetas Tamošaitis, S.J.

Norėdamas sužinoti, kas atsitiko su šia išleista knyga, drauge su keliais spaudos bendradarbiais, kreipiausi į dr. Stasį ir dr. Mildą Budrius. Šį kartą vietoje vykę į jų buvusią gražią rezidenciją Beverly Hills, pasukome Michigano ežero pakrantėmis, ieškodami naujo adreso ir atsidadėme prie pačio moderniausio stiklinio dangoraižio, pro kurį važiuodami dažnai pasvajodavome, kaip gražu čia, ežero pakrantėje, gyventi.

O kai pasikeli į dangoraižio aukštybes, tikrai negali atsigrožėti vaizdų gražumu: vienoj pusėj tyvuliuoja ežeras, kitose -- miesto pastatai, parkai, gatvės.

Dairomės poknygų lentynas, deja, dr. Aleksandro Kuršiaus knygų krūvos nerandame. Paliko tik keli savo bibliotekos egzemplioriai. Visa 1500 egzempliorių laida išklydo po platųjį pasaulį. Daktarai St. ir M. Budriai per 70 egz. šios išleistos knygos išsiuntinėjo žymiųjų universitetų bibliotekoms,

36 egz. užsienio universitetams, o be to, nemažai eilei žymiųjų mokslininkų. Taip pat, lankydami įvairius kraštus, keliaudami po pasaulį ar lankydami mokslines konferencijas, neužmiršdavo dovanų pasiimti, kad galėtų šią knygą įteikti tiems, kurie ja domėtosi.

Gana plačiai ir išsamiai šią knygą paminėjo dienraščiai, žurnalai.

Išsiuntinėjus bei padovanojus šią dr. Aleksandro Kuršiaus knygą, susilaukta daug padėkos laiškų. Kiti, sužinoję, kad leidžiamas Lietuvių gydytojų periodinis biuletenis, prašo, kad ir jis būtų siuntinėjamas.

Įdomus laiškas, gautas iš Chicagos universiteto istorijos mokslų profesoriaus dr. Stewart Irvon Oost, kuris įvertina lietuvių įnašą į Amerikos gyvenimą.

Štai kitas, kun. pranciškonas Ladislas Ziekane, OFM, Ph.D. redaktoriaus asistentas Polish American Studies ir dirbąs University Catholic Center, Cleveland, Ohio, rašo, jog jis skaitęs Chicago Tribune, kalėdų numeryje, apie Alexander Kuršių, kurį jis kaip tik minėjo savo disertacijoje "Polish Contribution to Early American Education 1608-1665". Esą, žinomas lenkų mokslininkas Mr. Haiman, kuris tyri-

nėjo tą laikotarpį, rado kad Curtius yra Kurcusz, atseit, lenkas. Ir jis mano, kad jo originali pavardė turėjo būti Kurczewski, o išvertus į lotynų kalbą išėjo Curtius.

Gražiame laiške jis prašo, kad norėtų gauti daugiau medžiagos apie Kuršių.

Bet jei Kuršius būtų buvęs lenkas, tai tokią tautybę būtų atžymėjęs ir iširašydamas į universitetus. O juk jis aiškiai pasisakė esąs lietuvis.

Dr. Milda Budrienė, kuri yra Kuršiutė, apgynė savo bendrapavardžio (o gal ir giminaičio) tautybę, pasiųsdama kun. L. Ziekane laiš-

ką ir knygą.

Išleista dr. Aleksandro Kuršiaus (dr. Alexander Carolus Cursius - Curtius) disertacijos knyga, dėka planingo ir sumanaus platinimo, idėto darbo, savo misijai pilnai atsiekė. Už tai turime būti dėkingi visiems kurie ją platino, bet ypač dr. Stasiui ir dr. Mildai Budriams, kurie išsiuntinėjo tiek daug egzempliorių ir atliko visą susirašinėjimo darbą. Dr. Milda Budrienė, kuri yra Illinois universitete medicinos fakulteto narė, Lietuvių Gydytojų biuletenio redaktorė, kartu su vyru yra aktyviai įsijungusi ir į lietuvišką visuomenės veiklą.

Mes apsaugojam savo mylimuosius!

1969 M. RUGSĖJO 27 D. DAINUOJANTI ŽYMANŲ ŠEIMA KONCERTUOS CLEVELANDE

DIRVOS RENGIAMAME VAKARE

VAKARAS ĮVYKS ŠV. JURGIO PARAPIJOS SALĖJE.

PO KONCERTO ŠOKIAI, GROJANT GERAM ORKESTRUI.

VEIKS TURTINGAS BUFETAS.

• **SKAUTININKŲ** draugovės Clevelande pirminkė s. fil. Malvina Švarcienė, siūsdama Dirvai skautininkų draugovės \$10.00 auką kartu dėkoja už visad rodomą malonų dėmesį Clevelando skautijai ir jos veiklos aprašymų talpinimą Dirvos skiltyje.

Dirva iš savo pusės skautininkams dėkoja už auką.

• **VYSK. M. VALANČIAUS** lit. mokykla savo darbą pradės rugsėjo 6 d. 9 val. ryto pamaldomis Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje. Mokykloje dirbs St. Barzdukas, H. Bankaitis, Ingrida Bublienė, Pr. Joga, Ona Mikulskienė, Irena Navickaitė, Nijolė Palubinskienė, Albina Petukauskienė, Jūratė Petraitytė, Rita Premeneckienė, Ona Žilinskienė. Veiks visi 12 skyrių. Taip pat veiks vaikų darželis, kuri bus priimami vaikai nuo keturių su puse metų. Prašom visus atvykti registruotis pirmą mokslo dieną. Be kitų pamokų kanklių muzikos pamokos vyks taip ir kitais metais.

Siemet yra šeimos metai, todėl teneliekanė vienos lietuviškos šeimos kur vaikai nelankytų mokyklos. Paraginkime kaimynus ir pažįstamus. Jei kam yra sunku

mų dėl atvežimo, taipai dėkime vieni kitiems.

• **VYSK. M. VALANČIAUS** lit. mokyklos tėvų komitetas praneša, kad visų tėvų susirinkimas įvyks rugsėjo 6 tuoj po pamaldų parapsalėje. Atvykite susipažinti su mokyklos darbu ir išsirinkti naują tėvų komitetą. (pl)

• **RALPH J. PERKUI** suruošame pagerbime Ohio gubernatūroje, su Clevelando respublikonėmis priėmimo dalyvavo ir lietuvių p.p. Bagdonaitė, Budrienė, Jokūbaitienė, Knistautienė, Kudukienė ir Smetonienė.

R. J. Perk, kandidatuoja į Clevelando burmistrus, rinkiminę kampaniją pradės spalio mėnesį.

• **SUPERIOR SAVINGS** ir Loan Assn. visi trys skyriai dėl Darbo Dienos šventės bus uždaryti šį šeštadienį, rugpiūčio 30 d. ir pirmadienį, rugsėjo 1 d.

• **PILIETYS EGZAMINAMS** pasiruošti pamokos prasidės nuo rugsėjo 8 d. miesto bibliotekoje, kambarys D, Superior ir 6 St. trečiadieniais nuo 1 iki 3 v. p.p. ir vakarais: trečiadieniais nuo 6:30 iki 8:30 miesto bibliotekoje kambarys 38; ketvirtadieniais nuo 6:15 iki 9:15 v. v. West Technical High School, 2201 W. 93 St ir pirmadieniais bei trečiadieniais nuo 6:30 iki 9 v. v. Adult Education Center, 2064 Stearns Rd. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis telefonu 781-4560 arba 621-6360.

KVIEČIA Į LAUŽĄ

Neringos tunto vyr. skautės ir Pilėnų tunto skautai vyčiai kandidatai kviečia visus Clevelando lietuvių šį penktadienį, rugpiūčio 29 d. prie skautiško laužo, kur bus pakartota programa, išpildyta šios vasaros stovyklos užbaigimo laužo metu. Pradžią 8 val. vakaro. Vietą: p.p. Kijauskų ūkyje. Važiuoti Lakeland Freeway iki Road 20, tuo keliu važiuoti iki McMacken Rd. (Gulf Gas Station ant kampo), sukiti į kairę ir privažiavus trečią namą, sukiti į dešinę ir važiuoti kol pamatysit seses ir brolius ruošiantis laužui.

• **Paskutinė gegužinė** įvyks rugsėjo 14 d., 1 v. p. p. Vlado Dauto sodyboje. Rengia ALT S-gos Clevelando skyrius. Visi lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti.

• **SALOMĖJA KNISTAUTIENĖ** praėitą šeštadienį, gausiame draugų ir pažįstamų būryje, paminėjo savo 50 metų amžiaus sukaktį.

1966 metais Clevelande tautybių tarpe jai buvo pripažintas iškili pilietės vardas.

• **GUBERNATORIUS RHODES**, negalįs daugiau kandidatuoti tom pačiom pareigom Ohio valstijoje, kaip išbuvus gubernatorium du terminu, sakoma jam yra veik atviros durys į Senatą Washington. Demokratas senatorius Young, baigia savo antrą šešių metų terminą ir daugelio laikomas netinkamu dėl senyvo amžiaus. Respublikonai nori prieš jį pastatyti stiprų savo partijos žmogų ir gubernatorių

Rhodes būtų tinkamiausias tai vietai, Kongreso dalies rinkimai įvyks 1970 metais.

• **SAM SKEROTES**, lietuvių kilmės, Clevelando trafiko komisijonierius, demokratų partijos žadamas išstatyti 1972 m. rinkimuose į Cuyahoga apskrities šerifo vietą, kurią šiuo metu turi užėmęs respublikonas Ralph Kreiger.

Gera proga šiuo metu yra sutaupyti ant Jūsų mokamų namų (Homeowners) bei automobilių premijų. Dėl informacijų skambinkite V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

REIKALINGAS BUTAS penkių ar šešių kambarių, apačioje, šv. Jurgio parapijos ar naujos parapijos kaimynystėje. Lietuvių šeima iš dviejų.

Skambinti po 6 vakare 432-2616.

EXPERIENCED SHOE REPAIR MAN WANTED
All-round man—52 weeks guaranteed.
Paid vacation—top salary.
Call (216) 442-1810
RICHMOND MALL,
RICHMOND HEIGHTS, OHIO
(69-72)

EXPERIENCED PRESS OPERATORS
Who can set up and read Blue Prints on short run work.
Steady work and fringe benefits.
Auto City Sheet Metal Co.
4601 Nancy Detroit, Mich.
313 — 893-3000 (65-68)

WANTED AT ONCE EXPERIENCED MOLDERS
With Brass & Aluminium experience
Steady work. 50 hour week.
Ask for Mr. Fortenbacher
NOREN PATTERN & FOUNDRY CO.
FRUITPORT, MICH.
616 865-3192 (69-75)

STEEL FABRICATORS
H. S. grads. Min 5 yrs. exp.
SHEET METAL MECHANIC
PRESS BRAKE OPERATOR
30 hour week. Full fringes
MILTON MFG.
301 E. Grixdale
Detroit, Mich.
(313) FO 6-2450 (69-75)

WANTED 1ST CLASS STEEL RULE DIE MAN
Die cutting manufacturing needs a man to make close tolerance intricate steel rule gasket dies. Experience required. This is a challenging job with a growth company. Good wages and relocation cost for the right man. Ideal location in southwestern Ohio town.
INDUSTRY PRODUCTS CO.
Piqua, Ohio
513 — 778-0585 (62-71)

• **Raudonasis Kryžius** Clevelande, pagelbėti nukentėjusiems nuo viesulo "Camille", užsibrėžė surinkti 94,000 dolerių. Visame krašte norima surinkti 6 milijonus.

Dirvos skaitytojai kviečiami prisidėti nors ir kuklia auka pagelbėti likusiems be pastogės Mississippi ir Louisiana valstijų gyventojams. Aukos siųsti: Red Cross Hurricane Relief, 1227 Prospect Ave., Cleveland, Ohio 44115.

LAUKO TENISO PIRMENYBĖS

Lietuvių lauko teniso pirmenybės įvyks 1969 m. rugpiūčio 30-31 d. Chicagoje.

Programoje: vyrų vienetas; Moterų vienetas; Vyrų dvejetas; Jaunių (žemiau 19 m.) vienetas; Jaunių dvejetas; Jaunučių (žemiau 15 m.) vienetas.

MALE

WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED SHEET METAL FINISHERS

Processing company needs qualified FULL and PART TIME men to work on automotive sheet metal repairs. \$3.91 per hour, plus full company benefits.

Export Processing Co.
Apply 19925 Hoover Rd. or call Mr. Guilbault, (313) 371-6400. (68-74)

HELP

FACTORY HELP — FEMALE
General light assembly work. Will train. Apply in person.

Viking Caulking Gun Co.
4518 Lakeside Ave.

HOUSES FOR SALE

21,900

New 3 bedroom ranch with 1½ baths built-in oven—range & disposal, full basement on a 50x150 ft. lot. Good location off Lake Shore Blvd. Near Shore-gate shopping—churches & schools.

18,900

New 3 bedroom ranch with large utility room off Willowick drive with 1½ bath close to shopping & schools.

10,500

Approx. ½ acre industrial lot zoned for heavy industry in Eastlake close to Rte. 91 & the Lakeland freeway.

24,900

New 3 bedroom split level off Lake Shore Blvd. on a 50x200 ft. lot. 1½ baths, family room.

VINE REALTY INC.

Corrier Rte. 91 & Vine St.
Eastlake, Ohio
942-4440

(68-69)

Darbo Dienos šventės proga

SUPERIOR SAVINGS

VISI TRYS SKYRIAI
BUS UŽDARYTI

ŠEŠTADIENĮ, RUGPIŪČIO 30 ir
PIRMADIENĮ, RUGSĖJO 1

DELLA E. JAKUBS & SON
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

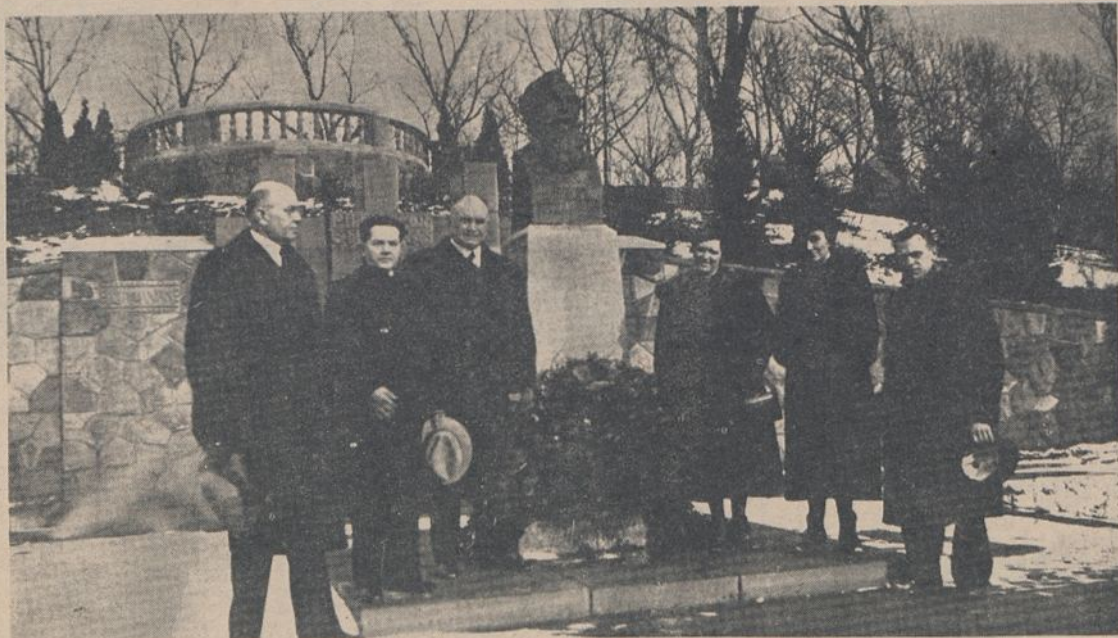
Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai.
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

CLEVELANDO LIETUVIŲ KULTŪRINIAM DARŽELIUI 40 METŲ. 1937 metais Vasario 16-tos proga Clevelande kalbėjęs Lietuvos generalinis konsulas Jonas Budrys padėjo vainiką prie Dr. Basanaviciaus paminklo Clevelando Lietuvių Kultūriniam Darželyje. Su juo stovi tuometinis Darželio valdybos nariai: Petras Muliolis, išdininkas (jau miręs). Kazys S. Karpius, vykdomasis sekretorius, dabartinis pirmininkas, Konsulas Jonas Budrys (jau miręs), Ona Miheličienė - Žvingilaitė, vicepirmininkė (mirus), Marė Misčikienė, sekretorė -- gyvena Floridoje, P.V. Česnulis, pirmutinis pirmininkas (jau miręs).

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• DIRVA ateinančią savaitę, dėl Darbo Dienos šventės, išeis tik vieną kartą, penktadienį, rugsėjo 5 d.

SKAUTAI SVEIKINA

Atlanto Rajono skautų ir skaučių stovykla "TRAKAI", išsikūrusi prie gražaus ežerėlio Spencer, Mass., nuoširdžiai sveikina lietuviškąją visumą šio savo gražaus sulėkimo proga ir dėkoja savo brangiems tėveliams ir visiems mūsų draugams, kurių pastangų ir aukų dėka mes turime progos pasidžiaugti gražiąja gamta, pabendrauti su savo vienamežiais ir pasirošti ateičiai geriau ir sėkmingiau tarnauti Dievui, Tėvynei ir Artimui.

• JAV LB CENTRO VALDYBA rugpiūčio 20 išsiuntinėjo JAV LB apygardoms ir apylinkėms bendraraštį, kviesdama lietuvių bendruomenę remti ALT organizuojamą Amerikos lietuvių Kongresą Detroite ir ragindama apylinkes suaktyvinti moksleivių vajų.

LOS ANGELES

• DAIL. PETRO LUKO, neseniai sugrįžusio iš Indijos, kūrinių paroda įvyks rugsėjo 6 ir 7 d. 9-6 v.p.p. šv. Kazimiero parapijos salėje Los Angeles, Calif.

CHICAGO

• KRISTIJO NO DONELAIČIO Žemesnioji ir Aukštesnioji liuanistinės mokyklos 1969/70 mokslo metus pradeda š. m. rugsėjo mėn. 6 d. mokinių registracija Francis M. McKay mokyklos patalpose 6901 So. Fairfield Ave. nuo 9 val. iki 1 val. po pietų. Smulkesnės informacijos bus paskelbtos sekančią savaitę.

Mokyklų vadovybė

DETROIT

PRADEDAMA MOKSLĄ

L.B. Detroito apylinkės liuanistinė mokykla pradeda naujus mokslo metus rugsėjo 6 d. pamaldomis 10 val. Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčioje.

Parapijos salėje po pamaldų įvyks mokinių registracija.

Rugsėjo 13 d. pamokos prasidės 9 valandą ir bus tęsiamos iki 1 v.p.p. Redfordo mokykloje.

Šiais mokslo metais mokykloje mokytojaus Danutė Arlauskienė, Anelė Bajalienė, Alicija Butkūnienė, Danutė Dovenienė, Lilė Gražulienė, Marija Jankauskienė, Danguolė Jurgutienė, Jūratė Pečiūrienė, Liuda Rugienienė ir Birutė Venclovaitė, o jas prireikus pavaduos Jadvy-

vyga Damušienė, Jadvyga Duncienė ir Pranas Zaranka.

BALFO VAKARAS

25 metų sukakčiai atžymėti Balso Detroito skyrius lapkričio 22 d. lietuvių Namuose rengia vakarą.

• Algirdas Landsbergis skaitys paskaitą ir dalyvaus literatūros vakare Santaros-Sviesos Federacijos metiniame suvažiavime, įvyksiančiame š. m. rugsėjo 3-7 d.d., Tabor Farmoje, So-dus, Michigan.

Wanted 1st Class Skilled TOOL ROOM — MACHINISTS SHEET METAL MEN MACHINE ASSEMBLERS Steady employment, overtime, Excellent pay and fringe benefits. LINK ENGINEERING CO. 13840 Elmira Detroit, Mich. (65-71)

• Darbo dienos šventę, rugsėjo 1 d. pašto įstaiga bus uždaryta ir laišškai nebus išnešiojami.

ELECTRIC KNIFE CUTTERS

MUST BE EXPERIENCED

APPLY EMPLOYMENT OFFICE

965 CLAIRPOINTE

CHRYSLER JEFFERSON PLANT DETROIT, MICH.

CHRYSLER CORPORATION

An Equal Opportunity Employer (67-69)

NOW STAFFING MEDIUM SIZE AUTOMOTIVE STAMPING PLANT

FORD MOTOR COMPANY MONROE STAMPING PLANT

Has opening for:

JOURNEYMEN
DIE MAKERS
ELECTRICIANS
MILLWRIGHTS
PIPEFITTERS
MACHINE REPAIRMEN

FOR ALL 3 SHIFTS

STEADY EMPLOYMENT PLUS LIBERAL OVERTIME
EXCEPTIONAL EMPLOYEE BENEFITS

APPLY 8 A.M. — 4:30 P.M. MONDAY THRU FRIDAY

FORD MOTOR COMPANY MONROE STAMPING PLANT

3200 E. Elm Avenue
Monroe, Michigan 48161

An Equal Opportunity Employer

(69-72)

American Aviation Corporation

This progressive aircraft company is offering challenging and rewarding opportunities to qualified applicants, in the following categories:

JOURNEYMEN
OR
1ST CLAS SKILLED
TOOL MAKERS
MACHINISTS
GENERAL FACTORY LABOR

Must be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerances.

1ST & 2ND SHIFT

The above are all expansion openings. Now is the time to join a rapidly growing, general aviation corporation. Excellent employee benefits and wages.

Apply call or write

American Aviation Corporation

318 Bishop Rd. Cleveland, Ohio 44143
(216) 449-2200

"An Equal Opportunity Employer"

(68-69)

JOURNEYMEN

INDUSTRIAL ELECTRICIANS

TOOL AND DIE MAKERS

MILLWRIGHTS

MACHINISTS

1ST & 2ND SHIFT

STEADY WORK

EXCELLENT WORKING CONDITIONS

MANY FRINGE BENEFITS

BINGHAM STAMPING CO.

5511 TELEGRAPH RD.
TOLEDO, OHIO 43612

An Equal Opportunity Employer

(67-71)

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pageidaujamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.

KREIPKITES į mūsų vienintelę Chicagoje lietuvių įstaigą, turinčią teisę SAVO VARDU siųsti siuntinius tiesiai iš Chicago į Lietuvą.

Vedėjai: E. ir V. ŽUKAUSKAI

We Offer To Savers

SAVINGS CERTIFICATE

5 1/4 %

6 or 12
MONTH
\$10,000
or MORE

Savings certificates issued for six months or one year—in minimum amounts of \$10,000.00, and thereafter in multiples of \$1,000.00. Earnings are paid at maturity.

4 3/4 %
per annum

Passbook Savings
Accounts

Paid Quarterly

Computed and Paid

as of:
Mar. 31 — June 30
Sept. 30 — Dec. 31

5 %

6 or 12
MONTH
\$5,000
or MORE

Savings certificates issued for six months or one year—in minimum amounts of \$5,000.00, and thereafter in multiples of \$500.00. Earnings are paid at maturity.

Mutual Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION

2212 W. CERMAK RD.
Chicago, Ill. 60608
Virginia 7-7747

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKAS & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

ELECTRICIANS

MUST BE EXPERIENCED

APPLY EMPLOYMENT OFFICE

965 CLAIRPOINTE

CHRYSLER JEFFERSON PLANT
DETROIT, MICH.

CHRYSLER CORPORATION

An Equal Opportunity Employer

(67-69)

NETEKUS BRANGIOS MOTINOS
IR UOŠVĖS

A. A.

ANTANINOS JANKAUSKIENĖS,

DUKRAI JOANAI IR EDVARDUI STEPAMS
REIŠKIAME NUOŠIRDŽIĄ IR GILIĄ UŽUO-
JAUTĄ

BALF Clevelando skyriaus valdyba:

F. Eidimtas, V. Akelaitis, A. Puškoriūtė,
A. Buknys, L. Keženius, J. Dunduras,
V. Kasakaitis.